

LA FIGUERASSA, CORBERA, QUERALT I MADRONA

De Fumanya a Corbera per la Figuerassa. Retorn per la Serra de Queralt.

Distància	13,8 km
Desnivell acumulat	930 m
Nivell de dificultat	fàcil
Data	8 d'octubre de 2016
Cartografia	Ed. Alpina. Rasos de Peguera (1:25000)
Punts per a GPS	http://ca.wikiloc.com/wikiloc/view.do?id=15102308

Clàssic itinerari circular pels primers estreps del Prepirineu berguedà, allà on la plana acaba però el paisatge és encara molt humanitzat: masos, ermites, santuaris,... indrets emblemàtics carregats d'història i llegendes.

Camins fàcils i ben senyalitzats ens procuraran una caminada plaent.

Accés

Per l'Eix del Llobregat (E-9/C-16) a l'alçada de Berga prenem qualsevol de les dues sortides que menen al Santuari de Queralt, els Rasos de Peguera i Sant Llorenç de Morunys, seguint les indicacions que localitzem a cada cruïlla.

Passat el Castell de Sant Ferran, que ens queda a mà dreta, deixem la carretera de Sant Llorenç i, per la mateixa mà, continuem en direcció a Queralt i els Rasos.

Deixem el vehicle a l'alçada d'un grup de cases a mà dreta i cal Fumanya i un dipòsit a l'esquerra.

Fumanya (855m)

Hi ha rètols indicadors del PC-C 73 i del GR 107. Prenem el Camí de Queralt per l'obaga, seguint per la vorera de la carretera, protegits pel guarda-rail.

A l'alçada de l'Hostal del Guiu, travessem la carretera, creuem la riera de Metge i, per l'esquerra de l'hostal, prenem un camí ben fressat fins al Coll de Vilaformiu on sortim sobre una pista, que prenem a mà esquerra, en fort pendent.

Opcionalment podem prendre un camí també a l'esquerra que, en poca estona, ens mena a les Agulles del Mercadal, des de on gaudirem d'una bona panoràmica de tot el recorregut que farem.

Poc més amunt, sortim a la pista que puja a la Figuerassa pel Bac de Vilosiu. Hi ha un rètol del PR-C 73.3 que seguirem a partir d'ara. Malgrat que els senyals de continuïtat son escadussers i antics, els indicadors a les cruïlles i un camí ben definit, no permeten dubtes.

Creuem la pista i emprenem el camí de la Figuerassa entaforant-nos a una clotada entre la Roca Roja (mola molt evident a mitja costa del serrat) i els cingles careners.

El camí és costerut i ombrívol, ben fressat entremig d'un bosc mixt on predominen l'alzina i el boix.

Cova de Can Maurí (1120m)

O de Campmori. L'entrada de 22 metres d'ample per 7 d'alçada, dóna pas a una única galeria rectilínia i de secció triangular que s'estreny progressivament fins fer-se impracticable al final del recorregut (Espeleoindex).

La cova porta el nom del mas que hi ha als peus de la Roca Roja i que hem pogut albirar a mà esquerra en prendre el camí. La llegenda conta que els berguedans, amagats a la cova i parapetats al rocam que domina l'Estret, van clavar una gran pallissa a l'exèrcit sarraí. I que un dels cabdills moros que hi va deixar la pell s'anomenava Abul-Afer i que la mula fera o mula guita de la Patum, és en recordança d'aquest personatge. Des d'aleshores la cova i els paratges propers prengueren el nom de Camp Maurí o camp del moro (l'Erol, núm. 20, 1987).

Llegendes a banda, les excavacions arqueològiques de Joan Serra Vilaró varen constatar ocupació de l'indret des del neolític final.

Camí amunt anem guanyant alçària esbiaixadament i guanyem la carena a l'alçada de les antenes, allà on el cingle es mostra menys esquerp.

Serrat de la Figuerassa (1495m)

Hi arriba la pista que hem creuat abans, amb ramals al Coll de l'Oreller, la Casanova de les Garrigues i Vilosiu. Hi ha edificis i torres de telecomunicacions. També és un punt d'enlairament amb parapent i partió dels termes de Berga, Cercs i Castellar del Riu.

Si el dia és prou clar, val la pena baixar als miradors que hi ha quatre-cents metres cingle enllà (E). Hi podrem albirar de la Tosa d'Alp a Montserrat i del Taga a les Muntanyes de Prades.

Per una antiga pista pedregosa, que aviat es converteix en un agradable sender entremig de la pineda, baixem suaument fins al coll de l'Oreller, on hi conflueixen la pista a Corbera i l'Estany (GR 107) i un ramal de la de la Figuerassa. Hi ha rètols indicadors. Un corriol no indicat, però senyalitzat amb fites i pintura groga que més avall es bifurca, ens permetria baixar a Espinalvet, o bé anar a trobar la carretera dels Rasos i seguir-la. Tant seguint aquest corriol com el GR podem escurçar molt l'itinerari.

Anem a l'esquerra, en direcció a Corbera. No cal arribar al santuari si no ens interessa: abans de pujar pel ramal pavimentat de la pista d'accés, baixem als Plans pel de l'esquerra, tot seguint el GR.

Santuari de Corbera (1424m)

D'origen romànic, està format per una hostatgeria i la casa de l'ermità adossats al voltant de l'església, en un dels quals hi ha una llinda amb la data de 1721. L'església, d'estil barroc, és d'una sola nau amb capelles laterals i un presbiteri quadrat que acull el cambril. La imatge de la marededéu de Corbera (segle XV) es conserva en el Museu Diocesà de Solsona. Durant la revolució del 36 es va cremar el retaule barroc de l'escultor Pau Costa.

Continuem per la pista d'accés i la deixem poc més enllà per una altra que, a mà esquerra, baixa als Plans de Corbera. Ben aviat també la deixem per un corriol a mà dreta (rètol indicador). A banda dels senyals del PR, ara seguirem les indicacions a la Font Freda.

Passem pel costat de la Rovira i, seguint la pista d'accés al mas i més endavant un corriol a mà esquerra, baixem als carrers d'una urbanització d'Espinalbet. Per camí enquitranat anem a creuar la carretera dels Rasos de Peguera.

Prenem una pista paral·lela a la tanca del càmping Font Freda, que deixem a mà esquerra. Trobem dues bifurcacions on anem a l'esquerra (Queralt/Berga als indicadors). Després de la segona, per una rampa pavimentada o pel corriol paral·lel, pugem a un coll.

El Portet o Coll Gran (1360m)

Collada que separa les serres dels Lladres (W) i de Queralt (E). Ben a prop hi ha la casa de cal Portet. Deixem la pista i, seguint els indicadors, prenem un camí en direcció a Queralt (E).

Ens enfilem per l'obaga deixant a mà dreta el cap d'un serrat que fa de termenal entre Capolat, Castellar del Riu i Berga. Davallem al Coll de la Mel (rètols indicadors) on per l'esquerra se'ns ajunta un corriol que puja del Camí del Ròssec, anomenat així perquè s'hi arrossegava la fusta.

Tornem a guanyar alçària, ara seguint la carena, fins al Serrat de la Mel on podem gaudir de bones vistes. Davallem i deixem a mà esquerra un altre corriol, aquest no senyalitzat, que també puja del Camí del Ròssec.

Per tal d'esquivar un contrafort del Cap de la Tartanera ens cal davallar per un grau i tornar-nos a enfilem.

Mirador del Cap de Tartanera (1375m)

El camí no passa pel cim, superat el grau, unes roques en una lleixa a mig cingle són un excel·lent mirador de la contrada, on ja podem albirar el santuari de Queralt i comprendre l'etimologia del seu nom «roca alta».

Continuem camí per la lleixa, arrapat i embalmat al peu del cingle més alt dels de Garreta, que duen el nom del mas que hi ha al davall.

Ben aviat ens cal tornar a davallar fins al fil del cingle inferior i recuperar alçaria. A partir d'aquest punt, ja tot és baixada.

Coll de Sant Joan (1170m)

Entre la Serra de Queralt i les agulles del Castellberguedà. Hi ha un oratori. Important cruïlla de camins ben senyalitzats on, a banda del dels cingles, hi conflueixen els que van per l'obaga: el de l'Aigua i el que baixa a Espinalbet, per on corre el GR 107. Pel solell puja el de Garreta, des de prop d'aquest mas al peu de la carretera a Sant Llorenç de Morunys. I encara el que ve directe del santuari passant per la font del Bou. Nosaltres però prenem el dels miradors.

Anem a passar pel mirador de les Guilles, pel de Garreta, al costat de l'ermita de Sant Ignasi, i per sota la de la Troballa.

Santuari de Queralt (1157m)

Al segle XIV el mercader berguedà Francesc Garreta féu construir un primer santuari que es mantindrà fins al segle XVIII, quan es va bastir l'actual edificació.

El conjunt de Queralt l'integren l'església i un gran edifici annex que acollí al seu moment l'hostatgeria on avui hi ha el restaurant i l'estació del funicular inclinat que hi accedeix des dels aparcaments.

Originàriament hi hagué un monumental retaule barroc obra de Pere Costa, destruït el 1936. El temple és d'estil renaixentista i es compon d'una nau central amb una gran portalada d'accés i dues naus laterals. Damunt la sagristia hi ha el cambril de la marededéu, una imatge gòtica amb diverses reformes posteriors.

Cada any el 8 de setembre, festa de les marededéus trobades, s'hi celebra de Gala de Queralt.

Baixem a l'aparcament on, per la banda de la carretera d'accés (rètol indicador) en surt un ombrívol camí esglaonat pel que davallem a Sant Pere de Madrona.

Sant Pere de Madrona (1020m)

Església romànica situada sobre un turó a l'extrem oriental de la Serra de Queralt al lloc on es creu que s'alçava el castell de Madrona, propietat dels vescomtes de Berga, del que en fou hereu Guillem II de Berguedà, personatge controvertit i famós trobador. Malgrat la coincidència amb el nom, no cal confondre-la amb la de Pinell del Solsonès.

N'hi ha notícia d'ençà el 839, però el temple romànic actual data del segle XIII. Està format per una nau coberta amb volta de pedra de canó apuntat, encapçalada, a llevant, per un absis semicircular. La porta, d'arc de mig punt, oberta a migdia sobre una plataforma a manera d'atri, que és un bon mirador de la ciutat de Berga i del baix Berguedà.

Fins al segle XVIII fou la parròquia d'un terme que comprenia un bon nombre de masos disseminats al nord i ponent de Berga, a l'entorn de les serres de la Figuerassa i Queralt, entre Cercs i la Valldan (l'Erol, núm. 104, 2010).

Entre amples llaçades baixem a trobar el camí de Fumanya a Queralt i el seguim fins a retornar al lloc d'inici.